

PÄÄTÖS JATKOAJAN MYÖNTÄMISESTÄ KAIVOSTYÖHÖN RYHTYMISTÄ VARTEN

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tehnyt seuraavan kaivospiirin jatkoaikaa koskevan päätöksen

Asia

Portti

Hakija

Tulikivi Oyj
Juuka
Suomi

Yhteystiedot:

Tulikivi Oyj
Kuhnustantie 10
83900 Juuka

puh. 02-07636000

Lisätietoja antaa:

Timo Rossi, puh. 0400-170389

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 50 §:n mukaisesti kaivospiirin haltijalle voidaan pyynnöstä myöntää pidennettyä aikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten.

Portin kaivospiiri on määrätty 20.8.1990. Jatkoaikaa on myönnetty ensimmäisen kerran 25.7.2005.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 15.7.2010 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. *Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslaila (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja*

kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Kaivoskivennäinen

Vuolukivi

Kaivospiirin alue

Kaivospiiri sijaitsee Suomussalmen kunnassa.

Tämä hakemus koskee seuraavia alueita:
Suomussalmi (777)

Kaivospiirin tilatiedot

Tilan nimi	Tilan RN:o	Pinta-ala, ha
Valtion metsämaa I	777-893-11-1	18,7
	Yhteensä ha	18,7

Kaivospiirin pinta-ala on 18,7 ha ja kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1.

Hankkeen tausta ja hakemuksen perustelut

Portti -kaivospiiri sijaitsee 5 km päässä Tulikivi Oyj:n Saarikylän tuotantolaitoksesta ja muodostaa osittain valmistellun kaivoskivennäisreservin kyseiselle tehtaalle.

Lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on varannut mahdollisuuden esittää mielipiteitä kaivospiirihakemuksesta. Mielipidettä on pyydetty niiltä, joiden oikeutta tai velvollisuutta asia koskee, sekä muilta, joiden elinympäristöön, työntekoon ja muihin oloihin asialla voi olla huomattava vaikutus.

Kuulemisesta on ilmoitettu asianosaisille kirjeitse. Asian vireilläolosta ilmoitettiin myös seuraavassa sanomalehdessä: Ylä-Kainuu.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt ennen päätöksentekoa hakemuksesta lausunnot alueen kunnalta, ELY-keskukselta, Hossa-Irnin paliskunnalta ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta.

Annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Kuulemisen yhteydessä kaivosviranomaiseen saapui lausunnot seuraavilta tahoilta:

Hossa-Irnin paliskunta, Suomussalmen kunta, Kainuun ELY-keskus ja Metsähallitus

Annetut lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Seuraavassa on käsitelty niitä lyhyesti.

Annetut lausunnot

Hossa-Irnin paliskunta

Kaivoshankkeesta ei aiheudu mainittavaa haittaa porotaloudelle. Lausunnossa esitetään aidan rakentamista louhosten ympärille.

Suomussalmen kunta

Alueelle, jonne kaivosoikeuden jatkamista haetaan, ei ole voimassa tai vireillä olevia rakennuslupia, siellä ei ole myöskään voimassa tai vireillä olevaa asema- tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Matkaa lähimpään loma-ajan rakennukseen on noin 90 m ja vakituisesti asuttuun kiinteistöön noin 400 m.

Kaivospiirin eteläinen, Hallasenahon tiehen rajautuva osa, sijoittuu koillisesta Portinvaaran lehtojen suojelualueen läheisyyteen ja pohjoisesta soiden- ja vanhojen metsien suojelualueeseen FI1200711. Ennen kaivostoiminnan aloittamista tällä kaivospiirin alueella tulee selvittää toiminnan ympäristövaikutus luonnon-suojeluohjelman alueisiin.

Metsähallitus

Portinvaaran Natura-alueen suojelun perusteena olevista luontodirektiivin luontotyypeistä Portti -kaivospiirin välittömään tuntumaan sijoittuu lettoja, lehtoja, huurreammallähteitä, puroja ja humuspitoisia lampia. Letot ja huurreammallähteet ulottuvat myös kaivospiirin sisään, ja Natura-alueen halki kulkeva Haaposenpuro saa alkunsa kaivospiirin sisälle jäävästä Viinikanmeren lammesta.

Mikäli jatkoaikaa myönnetään, tulisi lausunnon mukaan päätökseen liittää ehto, jonka mukaan luvanhaltijan on haettava päätöksen täydentämistä, jos kaivosyhtiöllä on tarkoitus harjoittaa alueella malminetsintää kevyitä menetelmiä järeämmin keinoin, jotka voivat vaikuttaa alueen luonnontilaan. Tällöin jatkotutkimuksista tulisi esittää tarkka tutkimussuunnitelma ja Natura-selvitys.

Mikäli kaivostoiminnan käynnistäminen kaivospiirin alueella tulee ajankohtaiseksi tulevaisuudessa, tulee kaivoksen ympäristöluvan hakemisen yhteydessä tehdä luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi ja hakemuksesta tulee järjestää kuuleminen.

Kainuun ELY-keskus

Kaivospiiri rajautuu kolmelta sivulta Portinvaaran Natura 2000 -alueeseen (FI1200711). Lausunnossa todetaan suojelun perusteet (ks. Metsähallituksen lausunto).

Kainuun ELY-keskus pitää todennäköisenä, että kaivostoiminnan aloittaminen merkittävästi heikentää niitä suojeluarvoja, joiden perusteella Portinvaaran alue on valittu Natura 2000 -verkostoon. Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan hankkeen toteuttajan on tällaisessa tilanteessa arvioitava Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvat vaikutukset. Sama koskee myös Natura-alueen ulkopuolella olevaa hanketta, jonka vaikutukset ulottuvat Natura-alueelle. Edelleen, luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan, luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on katsottava, että em. arviointi on tehty.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että ennen kuin Tukes ratkaisee Portti -kaivospiirin jatkoaikahakemuksen, hankkeesta vastaavan tulee arvioida Portinvaaran Natura-alueeseen kohdistuvat vaikutukset luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisessa menettelyssä.

Annetut mielipiteet

Hakemuksen johdosta ei annettu mielipiteitä.

Hakijan vastine

Hakijalta ei pyydetty vastinetta.

Puhelinkeskustelu 3.9.2013

Puhelinkeskustelussa (luonto- ja ympäristövastuu -yksikön päällikkö Sari Myllyoja/Kainuun ELY-keskus) ja (ylitarkastaja Ossi Leinonen/Tukes) 3.9.2013 päädyttiin seuraavanlaiseen ratkaisuun:

Todettiin, että kaivosyhtiölle voidaan myöntää kaivosoikeuden säilyttämiseksi 5 vuotta jatkoaikaa. Tänä aikana kaivosyhtiöllä on mahdollisuus laatia kaivostoiminnan aloittamiseksi kaivoslupahakemus (louhintasuunnitelmiseen). Hakemukseen tulee liittää Natura-selvitys.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös ja päätöksen perustelut

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) hyväksyy hakemuksen ja myöntää pidennettyä aikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten kaivoslain (503/1965) 50 §:n nojalla Portti -nimisessä kaivospiirissä 6.9.2018 saakka.

Kaivosviranomaisen tähdentää sitä, että tällä päätöksellä turvataan ainoastaan kaivosoikeuden säilyminen ja jatkuminen hakijayhtiölle.

Kaivosviranomaisen katsoo, että jatkoajan myöntäminen Portti -kaivospiirille antaa hakijayhtiölle riittävästi aikaa ja mahdollisuuden valmistella varsinainen kaivoslupahakemus ja tehdä Natura-selvitys.

Kaivoslain (503/1965) 50 §:n mukaan, jos kaivosoikeuden haltija ei ole annetun määräajan kuluessa ryhtynyt kaivostyöhön tai muuhun sellaiseen esiintymän luonteen edellyttämään työhön, joka osoittaa yhtiön vakavasti pyrkivän kaivospiirissä varsinaiseen kaivostyöhön, on kaivosviranomaisen määrättävä, että yhtiö ryhtyy kahden vuoden sisällä kaivostyöhön uhalla, että kaivosoikeus muuten voidaan julistaa menetetyksi. Kaivoslain mukaan hakijalle voidaan kuitenkin pyynnöstä myöntää pidennystä kaivostyöhön ryhtymistä varten enintään viisi (5) vuotta kerrallaan, jos yleinen etu tai kaivoskivennäisreservien tarve tai muut erityiset syyt näin vaativat.

Hakijan esittämät perustelut pidennetyn ajan myöntämiseksi kaivostyöhön uudelleen ryhtymistä varten osoittavat, että Portti -nimisen kaivospiirin esiintymää voidaan pitää kaivoslain (503/1965) 50 §:n 1 momentin mukaisena kaivoskivennäisreservinä, jonka hyödyntäminen tulevaisuudessa on todennäköistä.

Vastaukset yksilöityihin lausuntoihin

Hossa-Irnin paliskunta

Kaivosviranomaisen muistuttaa hakijayhtiötä siitä, että koelouhoksen alueella oleva aita on pidettävä jatkuvasti asianmukaisessa kunnossa.

Suomussalmen kunta, Metsähallitus ja Kainuun ELY-keskus

Kaivostoiminnan aloittaminen edellyttää mm. kaivoslupahakemusta ja siihen liitettävää Natura-selvitystä.

Metsähallitus

Kaivosviranomaisen täsmentää, ettei hakijayhtiö tule suorittamaan malminetsintää kaivospiirillä jatkoajan puitteissa, koska esiintymä on jo hyvin tutkittu.

Tiedoksi kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista määräyksistä

Vakuuden asettaminen kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti

Kaivoslain (621/2011) 108-111 §:ien mukaan kaivosviranomaisen on viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle.

Vakuus asetetaan kaivostoiminnan lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Kaivoslain mukainen vakuus liittyy yleisesti maisemoinnin ja kunnostamisen turvaamiseen sekä kaivosturvallisuuden varmistamiseen. Tässä ei siis ole kyse ympäristönsuojelulain mukaisesta vakuudesta, joka koskee kaivoksen jätealueiden hoitoa.

Vakuuden suuruuden arvioimisen kannalta olennaiset säännökset ovat kaivoslain (621/2011) 143, 144 ja 150 §:t. Vakuutta arvioitaessa on otettava huomioon, että lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden lopulliset kustannukset konkretisoituvat vasta kaivostoiminnan loppumisen yhteydessä.

Annettavat määräykset kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti

Kaivosviranomaisen on myös viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset noudattaen vastaavasti, mitä tämän lain 52 §:n 3 momentissa ja 125 §:ssä säädetään, sekä asetettava määräysten tarkistusväli noudattaen, mitä tarkistusvälin asettamisesta tämän lain 62 §:n 2 momentissa ja 127 §:n 2 momentissa säädetään. Jollei määräys ole välttämätön kaivosturvallisuuden tai tärkeän yleisen edun kannalta, se ei saa sanottavasti vähentää kaivosohjelmasta saatavaa hyötyä. Määräyksen antamista koskevan päätöksen valmisteluun sovelletaan, mitä tämän lain 37–40 ja 42 §:ssä säädetään kaivoslu-pahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä tämän lain 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta.

Tiedonanto kaivospiirimääräyksen voimassaolon jatkamisesta

Kaivosluvan voimassaolon jatkamista koskeva hakemus on toimitettava lupaviranomaiselle 2 kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä asetuksen (391/2012) 27 §:n mukaisesti.

Kaivosviranomaisen ennakkotiedonanto kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista päätöksistä

Kaivosviranomainen tulee antamaan Portti -kaivospiiriä koskevat tarvittavat lupamääräykset vakuuden asettamisesta sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi viimeistään 30.6.2014.

Lisätietoja maanomistajille

Kaivospiiritoimituksessa määrättyjen korvausten lisäksi kaivosoikeuden haltijan on kaivoslain (503/1965) 44 §:n mukaan suoritettava maanomistajalle vuotuinen kaivospiirimaksu, jonka suuruus kaivoslain (621/2011) mukaan tällä hetkellä on 50 €/ha.

Kaivospiiritoimituksessa määrättyjen korvausten lisäksi kaivosoikeuden haltijan on suoritettava maanomistajalle vuotuinen louhimismaksu korvauksena hyväksi käyttämistään kaivoskivennäisistä. Jos maksun suuruudesta ei sovita, voi kumpikin osapuoli hakea maksun tarkistamista Tukesista.

Maanomistaja on oikeutettu sivutuotekorvaukseen muuhun kuin kaivostoimintaan käytetyistä kaivostoiminnan sivutuotteista saadusta hyödystä. Kaivoslaki (621/2011) 101 §.

Päätöksen tiedoksianto

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Päätös liitteenä toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan aluehallintovirastolle, säteilyturvakeskukselle, paliskunnalle ja niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Suomussalmen kunnan ilmoitustaululla. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Ylä-Kainuu -lehdessä.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä hakijalta perittävä maksu on 60 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Oulun hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Kaivoslaki (503/1965)
Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
Hallintolaki (434/2003)

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Ossi Leinonen puh. 029 5052 205

Terho Liikamaa
kaivosyli-insinööri

Ossi Leinonen
ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1: Kartta

Liite 2: Annetut lausunnot

Liite 3: Valitusosoitus

JAKELU

Hakija

TIEDOKSI

Suomussalmen kunta
Kainuun ELY-keskus
Hossa-Irnin paliskunta
Metsähallitus (lausunnonantajana ja asianosaisena)
Säteilyturvakeskus
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Asianosaiset